

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

„Pomôž mi, aby som to dokázal sám“

Stupeň vzdelania: **ISCED 1, primárne vzdelávanie**
Dĺžka štúdia: **deväť rokov A variant,
desať rokov B variant,
desať rokov C variant**
Vyučovací jazyk: **slovenský**
Študijná forma: **denná**
Druh školy: **štátna škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-
vzdelávacími potrebami**

Predkladateľ:

Názov školy: **Špeciálna základná škola s materskou školou**
Adresa: **Jána Vojtaššáka 13, 010 08 Žilina**
IČO: **36134228**
Riaditeľ školy: **PaedDr. Júlia Mankovičová**

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: **Mgr. Mária Remišová,
Mgr. Mária Mikulíková,
Mgr. Ľubomíra Gajdošíková**
Tel.: **0911/932 373**
Email: **szsriaditelka(a)gmail.com, szsza@szsza.sk**
Web stránka školy: **www.szsza.sk**

Zriaďovateľ:

Názov: **Regionálny úrad školskej správy v Žiline**
Adresa: **Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina**
Kontakty: **041/32 26 701**
Účinnosť dokumentu od 1.9.2017

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Revidovanie ŠkVP	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
26.8.2011	Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov 3. ročníka a 7. ročníka vo variantoch A, B, C v intenciách Vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 – primárne vzdelávanie. Vzdelávací program schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26.mája 2009.
30.8.2012	Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov 4.ročníka a 8. ročníka vo variantoch A, B, C v intenciách Vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 – primárne vzdelávanie.
28.8.2013	Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov 9. ročníka vo variantoch A, B, C v intenciách Vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 – primárne vzdelávanie.
28.8.2014	Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov 10. ročníka vo variantoch B, C v intenciách Vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 – primárne vzdelávanie.
25.8.2016	1.9.2016 Štátny pedagogický ústav vydal ku dňu 5.5.2016 inovované vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Označenie primárneho vzdelávania ISCED -1 bolo zrušené. Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov 1. ročníka, 2. ročníka , 5. ročníka a 6. ročníka vo variantoch A, B, C : budú postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5.5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1.9.2016.
25.8.2017	Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov 3. ročníka, 7. ročníka vo variantoch A, B, C budú postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1.9.2016.
27.8.2018	Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre

	<p>žiacov prípravného ročníka, 4. ročníka a 8. ročníka vo variantoch A, B, C budú postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5.5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1.9.2016.</p>
27.8.2019	<p>Vypracovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov 5. ročníka a 9. ročníka vo variantoch A, B, C budú postupovať podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1.9.2016.</p>
22.6.2020	<p>Od 13. marca 2020 do 30. júna 2020 prebiehalo v škole vyučovanie mimoriadnym spôsobom v súlade s nariadeniami hlavného hygienika a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu.</p>
22.6.2020	<p>Zmena disponibilných hodín bola odsúhlasená na pedagogickej rade: vyučovací predmet Náboženská výchova v rozsahu 1 hodina týždenne sa ruší v 1. – 4. ročníku vo variantoch A, B, C. Táto vyučovacia hodina sa pridáva do vyučovacieho predmetu Rozvíjanie komunikačnej schopnosti v 1. – 4. ročníku vo variantoch A, B, C.</p>
26.8.2022	<p>Reevidácia ŠkVP, doplnenie hodnotenia pre A, B, C variant. Doplnenie obsahu vzdelávania pre 6. ročník v predmete Náboženská výchova. Úprava názvu zriaďovateľa školy.</p>
26.8.2022	<p>Rada školy prerokovala a schválila zmeny v ŠkVP.</p>

Všeobecná charakteristika školy

Špeciálna základná škola na ulici Jána Vojského 13 v Žiline začala svoju činnosť v školskom roku 1990/1991. V roku 1997 získala právnu subjektivitu. Škola je plno organizovaná pre žiakov prípravného a 1. – 10. ročníka. Máme vytvorené triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím a žiakov s autizmom vybavené digitálnymi technológiami, odborné učebne a terapeutické miestnosti. Kapacita školy je cca 120 žiakov.

Škola realizuje veľké množstvo vzdelávacích, športových a iných spoločenských aktivít, medzi ktoré patria projektové dni, športové hry, komunitné stretnutia s rodičmi a podporovateľmi školy, výlety, exkurzie návštevy knižnice, divadla a iných kultúrnych inštitúcií. Aktívne sa zapájame do výziev a projektov zaměřaných na podporu vzdelávania, terapií a medzinárodnú spoluprácu.

Veľmi úzko spolupracujeme s partnerskou Základní školou speciální v Ostrave, s ktorou sme sa zapojili do medzinárodného projektu podporeného z EU v programu INTERREG. Projekt bol zameraný na prehĺbenie spolupráce medzi školami v oblasti rozvíjania a zefektívnenia vzdelávania a ďalších možností vzdelávania, prípravy žiakov na povolanie, výmenu skúseností, pracovných postupov a poznatkov učiteľov v predmetoch zameraných na prípravu žiakov pre výber povolania. V neposlednom rade sa zapojené triedy okrem osobných stretnutí vzdelávali spoločne aj pomocou digitálnych technológií, čo nám zjednodušilo následné ťažké obdobie dištančného vzdelávania počas pandémie COVID.

Škola sa tiež participuje na menších projektoch napr. cez Nadáciu KIA, SPP, Pontis, Mesto Žilina a veľmi úzko spolupracuje aj s občianskym združením rodičov našej školy.

Poskytujeme výchovu a vzdelávanie žiakom s mentálnym postihnutím, žiakom s viacnásobným postihnutím a žiakom s autizmom, pričom mentálne postihnutie alebo autizmus sa považuje za dominantné.

Ciele školy:

- Výchova a vzdelávanie zamerané na rozvíjanie vedomostí, zručností a schopností potrebných pre praktický život a uplatnenie v spoločnosti,
- Sociálna inklúzia žiakov,
- Informatizácia školy.

Budova školy je situovaná na mestskom sídlisku Vlčince v Žiline. Je to dvojpodlažná budova. K areálu školy patrí pozemok, ktorého časť slúži ako školské políčka pre výučbu pracovného vyučovania, časť ako školská záhrada s parkovou úpravou. V areáli školy je detské pieskovisko a doskočisko. Pred školou je vybudované parkovisko. Škola spĺňa požiadavky pre bezbariérový vstup a vzdelávanie imobilných žiakov, spĺňa požiadavky pre hygienu a bezpečnosť žiakov.

Súčasťou školy sú Špeciálna materská škola, Špeciálna základná škola, Základná škola pre žiakov s autizmom, Školský klub detí a Školská jedáleň.

Charakteristika žiakov Špeciálnej základnej školy

Školu navštevujú žiaci s mentálnym postihnutím a žiaci s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím. Základným pedagogickým dokumentom je školský vzdelávací program. Na základe zdravotného znevýhodnenia žiakov školy je vnútorne diferencovaný na vzdelávacie programy pre žiakov:

- a) variant A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
- b) variant B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
- c) variant C pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia alebo pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktorí majú aj iné zdravotné postihnutie, sú držiteľmi preukazu zdravotne ťažko postihnutých a nemôžu sa vzdelávať podľa variantu A alebo B.

Školu navštevujú najmä žiaci zo Žiliny, ale žiaci aj dochádzajú zo susedných obcí z okresov Žilina, Bytča, Kysucké Nové Mesto.

Charakteristika pedagogického zboru

Kolektív tvoria kvalifikovaní pedagogickí a odborní zamestnanci učitelia, pedagogickí asistenti, a vychovávatelia, ktorí majú požadované vzdelanie v zmysle platnej legislatívy. Pedagogický zbor tvoria prevažne ženy od mladých absolventov až po skúsených kolegov.

Pedagogickí zamestnanci sa ďalej vzdelávajú v rôznych oblastiach v súlade s plánom profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov.

Podporné služby a poradenstvo v otázkach výchovného, vzdelávacieho a profesijného vývinu žiakov zabezpečuje výchovný a kariérový poradca.

Pedagogické stratégie

Vzhľadom na špecifiká vnímania a učenia sa žiakov s ľahkým, stredným, ťažkým mentálnym postihnutím, s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie sa výchovnovzdelávací proces realizuje prostredníctvom:

- učenia hrou prostredníctvom rôznych didaktických pomôcok,
- multisenzoriálneho učenie,
- sociálnej inklúzia žiakov,
- využívanie názorných pomôcok a umožnenie žiakom manipulovať s nimi,
- zážitkového učenie, učenie „ hrou na telo“,
- využívania didaktickej techniky na vzdelávaní,
- prípravy a zdokonaľovania v praktických zručnostiach potrebných pre život,
- častého opakovania a striedania rôznych foriem práce,
- rozvíjania schopnosti spolupracovať a vzájomne si pomáhať,
- uplatňovania aktivizujúcich činností pre získanie vlastnej skúsenosti,
- štruktúrovaného učenia,
- vyučovania v rôznych podmienkach – netradičné rozmiestnenie školského nábytku, špeciálne učebne, učenie v prírode, škola v prírode,
- získavania vedomostí a základných poznatkov pre samostatný život na výletoch, exkurziách, vychádzkach do okolia bez rodičovského dohľadu.

Personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Školských vzdelávacích programov pre žiakov s ľahkým, stredným, ťažkým mentálnym postihnutím a pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca:

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady v zmysle platnej legislatívy,
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,

- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky v zmysle platnej legislatívy,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky v zmysle platnej legislatívy.
- vytvára rovnosť príležitostí vo výchove a vzdelávaní, pomáha dieťaťu, žiakovi alebo skupine detí alebo žiakov pri prekonávaní architektonických, informačných, jazykových, zdravotných, sociálnych alebo kultúrnych bariér.

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky v zmysle platnej legislatívy pri poskytovaní odbornej starostlivosti.

Logopéd s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou platnou v rezorte školstva. Školský logopéd vykonáva odborné činnosti v rámci logopedickej diagnostiky, terapie žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou. Poskytuje poradenstvo zákonným zástupcom žiakov a konzultácie pedagogickým zamestnancom školy.

Psychológ vykonáva odborné činnosti v rámci psychologической diagnostiky (okrem diagnostiky na účely prijatia žiaka do školy alebo na zmenu formy vzdelávania žiaka), na ktoré má oprávnenie podľa svojho vzdelania a v súlade s legislatívou platnou pre rezort školstva.

Materiálno – technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Škola spĺňa podmienku pre uskutočňovanie Školského vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým, stredným a ťažkým mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie primeraným materiálno-technickým, bezbariérovým priestorovým vybavením školy:

- prístup na prvé poschodie je pre imobilných žiakov prostredníctvom schodiskovej a zvislej zdvíhacej plošiny,
- učebne a triedy sú vybavené viacúčelovým nastaviteľným školským nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania, s relaxačným kútikom,
- vybavenie pre informatiku a aplikáciu digitálnych technológií vo vzdelávaní,
- učebne pre predmety pracovné vyučovanie, výtvarná výchova a telesná výchova a zdravotná telesná výchova,
- terapeutické miestnosti pre fyzioterapiu, arteterapiu, snoezelen a muzikoterapiu,
- škola nedisponuje kabinetmi,
- školská knižnica, ktorá je vybavená detskou a odbornou literatúrou,

- triedy poskytujú priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní v ŠKD a krúžkoch, sú vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie s pomôckami pre relaxáciu,
- priestory školskej kuchyne a jedálne sú určené pre spoločné stravovanie žiakov a zamestnancov školy,
- ďalej škola disponuje kancelárskymi priestormi pre vedenie školy a iných nepedagogických a odborných zamestnancov,
- skladovacie priestory a archív,
- šatne pre odkladanie odevov a obuvi,
- hygienické zariadenia,
- školská záhrada s trávnatou plochou, s doskočiskom pre športové aktivity a pobyt vonku.

Škola disponuje rehabilitačnými, relaxačnými, terapeutickými a kompenzačnými pomôckami.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní všetkých žiakov realizujeme optimálnou štruktúrou práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodným režimom vyučovania s ohľadom na vek žiakov.

V prvom až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín.

Vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút.

S prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupujeme podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri výchove a vzdelávaní:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Vyučovací jazyk

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým, stredným, ťažkým mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím prebieha v štátnom jazyku Slovenskej republiky – vyučovací jazyk slovenský.

V zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. § 12 (4) Nepočujúcim deťom a žiakom sa zaručuje aj právo na výchovu a vzdelávanie v posunkovej reči nepočujúcich. (Zákon národnej rady Slovenskej republiky č. 149/1995 Z. z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb.)

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

O prijatí žiaka do špeciálnej základnej školy rozhoduje riaditeľ.

Prijatie sa uskutočňuje:

1. vždy na základe diagnostických vyšetrení: špeciálno - pedagogického, psychologického a lekárskeho vyšetrenia s informovaným súhlasom rodiča alebo zákonného zástupcu,
2. na základe zápisu do 1. ročníka podľa § 20 zákona 245/2008,
3. prestúpením, preradením žiaka zo základnej školy, zo špeciálnej základnej školy podľa § 31 ods.1.a 2. Z. 245/2008,
4. na základe písomnej žiadosti rodiča a zákonného zástupcu.

Vo všetkých prípadoch je potrebný vyplnený **Návrh** na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami do špeciálnej základnej školy a špeciálnej materskej školy. Riaditeľ školy pred prijatím po prešetrení dokladov vydá Rozhodnutie o prijatí žiaka. Prijatie sa spravidla uskutočňuje k 1. septembru, po polročnej klasifikácii, alebo aj v priebehu školského roka, pričom sa zohľadňuje naliehavosť pomoci žiakovi v poskytnutí špeciálnopedagogickej starostlivosti v jeho vzdelávaní.

Žiaka, ktorý bol prijatý zo základnej školy, možno na základe výsledkov vstupného diagnostického vyšetrenia a po prerokovaní v pedagogickej rade zaradiť do vyššieho ročníka, pričom fyzický vek žiaka nesmie byť nižší, než fyzický vek žiakov tohto ročníka.

V popoludňajších hodinách sú žiaci v ŠKD. Po vyučovaní deti pracujú v záujmových krúžkoch. Zúčastňujeme sa divadelno-dramatických, speváckych, recitačných, športových a tanečných súťaží.

Kľúčovým zameraním našej školy je žiakov pripraviť na úspešné vzdelávanie v odbornom učilišti alebo v praktickej škole. To znamená rozvíjať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov. Ale hlavne umožniť žiakom získať základné pracovné návyky a zručnosti, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní a aj v občianskom živote.

Vo výchovno-vzdelávacom procese kladieme dôraz okrem akademických predmetov aj na predmet pracovné vyučovanie a pracovná výchova.

Chceme, aby naši žiaci po absolvovaní odborného učilišťa, v ktorom môžu získať výučný list z odboru alebo záučný list a v najnižšej úrovni list o zaškolení sa mohli pracovne začleniť. Do úvahy berieme dynamický rozvoj nášho regiónu a príchod viacerých významných investorov ako aj príchod menších firiem, v ktorých by mohli nájsť pracovné uplatnenie.

Pri zabezpečovaní bezpečnosti žiakov a zamestnancov škola realizuje tieto úlohy:

- Žiaci sú na začiatku školského roka poučení o pravidlách správania sa v škole, v jej okolí, na verejnosti. Pred vyučovaním na hodinách PRV –

práce v kovo, drevo dielni, práce na pozemku, práce v krajčírskej dielni, v cvičnej školskej kuchynke, na hodinách TEV a pred vychádzkami, exkurziami sú žiaci poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia, o dodržiavaní pravidiel cestnej premávky. Informovaný súhlas rodiča alebo zákonného zástupcu si vyučujúci vyžadujú vždy pred realizáciou školskej aktivity, výletov a akcie.

- Pedagógovia vykonávajú dozory počas prestávok na chodbách, v triedach a v školskej jedálni v súlade so školským rozvrhom. Nad klientmi prichádzajúcimi do CŠPP vykonávajú dozor zamestnanci CŠPP.
- Plnením ozdravných opatrení na škole.
- Nepretržite odstraňujeme poruchy a drobné poškodenia údržbárom školy.
- Zamestnanci sú pravidelne školení o BOZP v rámci pracovných porád všetkých zamestnancov.
- Prevádzkoví zamestnanci používajú osobné ochranné pomôcky, ktoré sú im podľa vnútornej smernice o OOPP pravidelne pridelené. Bezpečnosť na pracoviskách sa sleduje denne, drobné poškodenia údržbár hneď odstraňuje. Na škole sa každoročne robia verejné bezpečnostné obhliadky celej školy so zápisom o zistených poruchách a s návrhom termínov na ich odstránenie.
- Revízie hasiacich prístrojov, plynu, hydrantov, telocvične, elektrospotrebičov a elektrického vedenia, bleskozvodu sa zabezpečujú podľa stanovených legislatívnych termínov .
- Pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci sa počas vzdelávacieho procesu a plnenia pracovných povinností správajú tak, aby predchádzali vzniku úrazov.
- Škola má vyznačené únikové smery a východy, zvýraznené schody, vstupnú rampu a svoje parkovisko pre 4 osobné autá.
- K starostlivosti o zdravie a boj a proti obezite prispieva školská kuchyňa, kde sa pripravujú jedlá rešpektujúce HACCP program zdravej výživy, pitný režim, mliečne a zeleninové dni.
- Lekárničky sú vybavené podľa predpisov, uložené sú na dostupných miestach v dielňach, zborovni, školskej kuchyni s označením kontaktu na RZP, linku dôvery, políciu, zápisníkom pravidelného dopĺňania a traumatologickým plánom.

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy sa rešpektuje počet žiakov:

- pri kúpaní a pri plaveckom výcviku je v jednej skupine najviac päť žiakov,
- pri lyžiarskom výcviku má jeden inštruktor v skupine najviac osem žiakov,
- pri školskom výlete je počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede, ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede, riaditeľ školy zabezpečuje účasť ďalšieho pedagogického zamestnanca.

Pri zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupujeme podľa §2ods. 24vyhlášky č. 322/2008 Z.z.

Bezpečnosť a ochranu zdravia pri výchove a vzdelávaní popisuje školský poriadok školy a ŠKD.

Začlenenie prierezových tém

Súčasťou obsahu vzdelávania na úrovni primárneho vzdelávania sú prierezové tematiky, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou skúsenosťou žiaka a konkrétnej

triedy. Prierezové témy realizujeme viacerými formami - ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, vyučovacích blokov. Prierezové témy majú podporovať proces integrácie učiva jednotlivých školských predmetov, vymedzujú aktuálne trendy súvisiace s premenami súčasnej spoločnosti. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými akciami školského klubu detí, v rámci činnosti záujmových útvarov, či rôznymi mimoškolskými aktivitami. Tieto formy rôzne kombinujeme a aktualizujeme (návštevy tematických divadelných predstavení, školské výlety, podujatia organizované v spolupráci s knižnicou a pod.) Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej tematiky je použitie aktivizujúcich, interaktívnych učebných metód.

Prierezové témy sú dôležitým prvkom vo výchove a vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní osobnosti žiakov s mentálnym postihnutím.

Na úrovni primárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program do vyučovacieho procesu tieto prierezové témy:

- **Osobnostný a sociálny rozvoj**
- **Výchova k manželstvu a rodičovstvu**
- **Enviromentálna výchova**
- **Mediálna výchova**
- **Multikultúrna výchova**
- **Regionálna výchova a ľudová kultúra**
- **Dopravná výchova**
- **Ochrana života a zdravia**
- **Finančná gramotnosť**
- **Výchova k ľudským právam**
- **Protidrogová prevencia.**

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Téma vytvára priestor na realizovanie medzipredmetových vzťahov, prelína sa všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov, ich individuálne psychosociálne a vývinové charakteristiky so zreteľom na ich aktuálne problémy a každodenný život. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Osobnostný a sociálny rozvoj integrujeme do vzdelávacích oblastí: Jazyk a komunikácia, Človek a spoločnosť, Človek a hodnoty, Zdravie a pohyb.

Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch: vlastiveda, etická výchova, občianska náuka, slovenský jazyk a literatúra, rozvíjanie komunikačnej schopnosti a rozvíjanie sociálnych zručností, telesná výchova.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;

- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. V oblasti danej výchovy spolupracujeme s relevantnými odborníkmi s tunajšieho Centra špeciálno-pedagogického poradenstva – psychológ, sociálny pracovník, liečebný pedagóg.

Táto prierezová téma sa realizuje prostredníctvom aktivít koordinátora, prvky danej výchovy sú včleňované do jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, biológia, slovenský jazyk a literatúra, etická výchova, občianska náuka, rozvíjanie sociálnych zručností, matematika, informatika, výtvarná výchova, pracovné vyučovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova (ENV)

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti. V našich podmienkach sa prvky danej témy včleňujú do týchto vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, fyzika, chémia, biológia, geografia, dejepis, etická výchova, informatika, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova, telesná a športová výchova. Škola je v rámci danej témy celoročne aktívna – zapájame sa do separovaného zberu, organizujeme zber papiera. Koordinátor environmentálnej výchovy organizuje

aktivity pre žiakov zamerané na poznávanie životného prostredia a na výchovu k jeho ochrane.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- aktívne sa podieľal na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Mediálna výchova (MDV)

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom Mediálnej výchovy je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Žiaci s mentálnym postihnutím sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačенých - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Mediálnu výchovu ako prierezovú tému sme zaradili do ŠkVP ako súčasť obsahu vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a hodnoty, Umenie a kultúra. Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, občianska náuka, etická výchova, informatika, hudobná výchova. Vyučovanie mediálnej výchovy vychádza z osobných skúseností detí s masovými médiami v roli poslucháča, diváka, čitateľa (internet, televízia, tlačенé médiá atď.)

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- objavoval v nich to hodnotné, pozitívne formujúce jeho osobnostný a profesijný rast;
- uvedomil si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;

- dokázal primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá; nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova (MUV)

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii Multikultúrnej výchovy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Prvky danej výchovy sú včleňované do tematických plánov jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, biológia, geografia, dejepis, občianska náuka, slovenský jazyk a literatúra, rozvíjanie sociálnych zručností, informatika, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra (RLK)

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä v predmetoch: vecné učenie, vlastiveda, biológia, dejepis, geografia, slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, hudobná výchova, etická výchova, pracovné vyučovanie.

Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Dopravná výchova (DV)

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Danú tematiku začleňujeme najmä v rámci predmetov vecné učenie, vlastiveda, občianska náuka, etická výchova, telesná a športová výchova. Výučba sa

uskutočňuje v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo počas vychádzok do blízkeho okolia školy.

Prvky danej výchovy sú včleňované do jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, fyzika, slovenský jazyk a literatúra, informatika, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak v rámci svojich individuálnych možností a schopností :

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia (OŽZ)

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Prvky prierezovej témy sa včleňujú do vyučovacích predmetov: telesná a športová výchova, vecné učenie, vlastiveda, biológia, geografia, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Finančná gramotnosť (FG)

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Medzi najpálčivejšie problémy dnešnej doby patrí vysoká miera nezamestnanosti, s čím súvisí zlá ekonomická situácia, znižovanie životnej úrovne mnohých ľudí, nedostatok financií na zabezpečenie základných životných potrieb. Zvyšovanie počtu

Ľudí žijúcich na hranici chudoby často súvisí aj s nedostatočnou schopnosťou narábať s vlastnými financiami. Ľudia často nevedia zvážiť a reálne zhodnotiť finančnú situáciu, v ktorej sa nachádzajú, neodhadnú riziko, nemyslia na budúcnosť a dostávajú sa do ťažkých často neriešiteľných finančných situácií.

Oblasť FG sa našich žiakov úzko dotýka. Mentálne postihnutí žiaci majú skreslené predstavy o živote a my im chceme ponúknuť reálnejší pohľad na život, konkrétnu predstavu. Pomôcť im meniť postoj k životu a pripraviť ich na rôzne životné situácie.

Táto prierezová téma sa realizuje prostredníctvom aktivít koordinátora pre finančné vzdelávanie. Témy finančnej gramotnosti aplikujeme do tematických výchovnovzdelávacích plánov jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, slovenský jazyk a literatúra, matematika, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, informatika, pracovné vyučovanie.

Výchova k ľudským právam (VLP)

Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Zmyslom dosiahnutia (naplnenia) cieľov výchovy a vzdelávania k ľudským právam je, aby žiaci rozumeli najdôležitejším pojmom v tejto oblasti a osvojili si ich ako hodnoty, ktoré budú usmerňovať ich správanie. Základné poznatky a vedomosti by si žiaci mali osvojiť veku primeranou formou na aplikačnej úrovni prostredníctvom vlastného prežívania a skúsenosti.

Pri výučbe problematiky ľudských práv budeme používané také organizačné formy a metódy výchovy a vzdelávania, ktoré budú založené na aktivite žiakov. Takýmito participatívnymi a interaktívnymi metódami sú napríklad zážitkové učenie, kooperatívne učenie, rolová simulácia, brainstorming, bzučiacie skupiny, asociačné metódy, tvorivé používanie textov, otvorená a úprimná diskusia medzi učiteľom a žiakom, medzi žiakmi navzájom, rôzne psychohry a ďalšie aktivizačné metódy. Spomínané metódy zároveň umožňujú individuálny prístup k jednotlivým žiakom a osvojovanie si poznatkov a pojmov veku primeranou formou. Sú dôležitým nástrojom rozvíjania sociálnych zručností a psycho-sociálnych vlastností žiakov.

Výchovu k ľudským právam budeme realizovať v rámci jednotlivých predmetov podľa obsahu učiva, no najmä na etickej výchove, občianskej náuke, vlastivede, dejepise, vecnom učení, v rámci rôznych aktivít, kvízov, besied.

Protidrogová prevencia (PP)

Prevencia drogových závislostí je jednou z hlavných výchovných priorít školy. Výchovnovzdelávací proces zameriame na podporu kvality života, prosociálnu orientáciu jednotlivca, zdravý životný štýl, podporu duševného zdravia a ochranu vlastného zdravia. Koordinátor drogovej prevencie monitoruje, koordinuje a metodicky usmerňuje preventívnu protidrogovú výchovu na škole, spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcom, triednymi učiteľmi a vychovávateľkami školského klubu detí. Plánovaná činnosť je zameraná predovšetkým na primárnu prevenciu, pomocou ktorej chceme predchádzať sociálno-patologickým javom, rizikovým faktorom a situáciám. Osobitnú pozornosť venujeme žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, organizovanie zábavno-náučných a športových popoludní, súťaže,

- vhodné využitie protidrogových tém vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách a v záujmových útvaroch mimo vyučovania,
- práca s internetom a počítačovými programami, návšteva webových stránok s protidrogovou tematikou,
- nástenky, plagáty, výstavy,
- prosociálna činnosť,
- monitorovanie správania žiakov,
- rozhovory s rodičmi a pod.

Vo všetkých aktivitách budú zohľadňované vekové osobitosti a individuálne schopnosti žiakov s mentálnym postihnutím, ich záujmy, ako aj ich rodinné prostredie.

Táto prierezová téma sa realizuje prostredníctvom aktivít koordinátora, prvky danej výchovy sú včleňované do jednotlivých vyučovacích predmetov: vecné učenie, vlastiveda, biológia, slovenský jazyk a literatúra, rozvíjanie sociálnych zručností, informatika, výtvarná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie.

Hlavné ciele tejto témy sú:

- Zabezpečovať primárnu prevenciu drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov.
- Pravidelne monitorovať zmeny v správaní detí. Vo všetkých ročníkoch priebežne sledovať žiakov a prostredníctvom vhodného učiva ich viesť k prevencii proti užívaniu drog a eliminovať nežiaduce návyky.
- Zistiť postoje žiakov ku konzumovaniu návykových látok, k závislostiam. Mladí ľudia musia slobodne urobiť vhodnú voľbu bez toho, že by boli pod vplyvom vrstovníkov.
- Viesť žiakov k asertívnemu správaniu, aby boli schopní povedať "nie" drogám i alkoholu bez toho, že by stratili priateľov, a aby rovesníci rešpektovali ich rozhodnutie neužívať chemikálie.
- Vzbudiť záujem žiakov o šport v čase osobného voľna, zabezpečiť žiakom bohatú ponuku záujmovej činnosti v rámci krúžkov, poskytnúť žiakom viac informácií o drogovej prevencii.
- Predchádzať všetkým formám diskriminácie, xenofóbie a iným prejavom intolerancie.
- Chrániť deti pred fyzickým násilím, psychickým týraním prípadne sexuálnym zneužívaním
- Prispievať k príjemnej a priateľskej atmosfére a upevňovať pocit spolupatričnosti v triedach.
- Vytvárať priestor pre činnosť záujmových krúžkov a organizovať spoločenské podujatia v čase mimo vyučovania, predchádzať kriminalite a ponúkať tvorivé činnosti k zmysluplnému využitiu voľného času.
- Rozvíjať spoluprácu s ČŠPP a inými inštitúciami za účelom organizovania besied, exkurzií, ale i nových tvorivých činností.
- Spolupracovať s rodičmi.

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriavame na 3 oblasti:

Hodnotenie žiakov
Hodnotenie zamestnancov
Hodnotenie školy

Hodnotenie žiakov

Pri hodnotení žiaka postupujeme podľa Metodického pokynu č.19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia a klasifikácie sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými obsahom vzdelávania, osvojené kľúčové kompetencie vymedzené v príslušnom vzdelávacom programe, usilovnosť, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích výsledkov žiakov poskytujú žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o zvládnutí učiva, o jeho pokrokoch a zároveň ho povzbudzujú do ďalšej práce. Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický, fyzický a zdravotný stav žiaka, druh a stupeň postihnutia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učiteľ posudzuje výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti a záujmy. Vedomosti a zručnosti žiakov sa preverujú pomocou písomných, praktických a grafických prác, didaktických testov, pravopisnými rozcvičkami, diktátmi, frontálnym, súhrnným a individuálnym skúšaním, praktickými zručnosťami, a pohybovými činnosťami. Priebežné hodnotenie žiakov motivuje, povzbudzuje do ďalšej práce, poskytuje možnosti zmeniť prístup, ktorý povedie k odstráneniu nedostatkov. Okrem hodnotenia známku hodnotíme žiakov slovne a vedieme ich k sebahodnoteniu. Slovné hodnotenie je pre žiaka motivujúce, odhalí klady a nedostatky a poukáže na jeho možnosti a rezervy. Zmyslom slovného hodnotenia je odstránenie prípadného stresu z klasického hodnotenia výkonov známku.

Podklady pre klasifikáciu a hodnotenie žiaka učiteľ získava počas celého školského roka:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové),
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka s osobitným zameraním na manuálnu zručnosť a na celkovú vyspelosť,
- e) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami, podľa potreby s odbornými zamestnancami centra špeciálno-pedagogického poradenstva, so všeobecným lekárom pre deti a dorast,
- f) rozhovormi so žiakom a zákonným zástupcom žiaka.

Prioritou všetkých pedagógov je, aby žiaci navštevovali školu s radosťou, naučili sa otvorene vyjadrovať svoje názory, ku každému dieťaťu pristupovali individuálne a diferencovali výuku podľa jeho potrieb. Viac ako na množstve osvojených poznatkov a zručností záleží na ich trvalosti a prepojení s praktickým životom.

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

A variant

Stupeň 1 (výborný)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov a pojmov určených obsahom vzdelávania, a vo vzťahu medzi nimi nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje niekedy drobné nepresnosti, chyby vie s učiteľovou pomocou korigovať. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh niekedy s menšími chybami. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je v celku správne, ale pomalšie. Ústny a písomný prejav je pomerne správny a výstižný, grafický prejav je úhľadný a estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je občas narušená nedostatkami. Žiak je schopný pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov určených obsahom vzdelávania, a vo vzťahoch medzi nimi ojedinelé podstatnejšie medzery. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje nepresnosti, ktoré dokáže s pomocou učiteľa korigovať. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh s menšími chybami. Pri využívaní poznatkov na výklad a hodnotenie javov je menej samostatný a potrebuje vedenie učiteľa. Jeho myslenie vykazuje drobné nepresnosti. Ústny a písomný prejav má zvyčajne nedostatky v správnosti a presnosti, grafický prejav je menej estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je narušená nedostatkami. Žiak je po predchádzajúcom návode učiteľa schopný s menšími ťažkosťami samostatne pracovať.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov určených obsahom vzdelávania, a vo vzťahoch medzi nimi závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje často nepresnosti. Na výklad a hodnotenie javov dokáže svoje vedomosti uplatniť obmedzene a len s pomocou učiteľa. Niekedy prejavuje aj väčšie nedostatky v myslení. Ústny aj písomný prejav žiaka je slabý, grafický prejav je často menej estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je narušená značnými nedostatkami. Žiak je schopný samostatne pracovať pod občasným dohľadom učiteľa.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov určených v obsahu vzdelávania, a vo vzťahoch medzi nimi mnoho závažných nedostatkov. Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje mnoho značných nepresností. Na výklad a hodnotenie javov dokáže svoje vedomosti uplatniť veľmi obmedzene a len za stálej pomoci učiteľa. Má často väčšie nedostatky v myslení. Ústny aj písomný prejav žiaka je veľmi slabý, grafický prejav nie je estetický. Kvalita výsledkov jeho činnosti je narušená veľkými nedostatkami. Žiak je schopný pracovať iba pod trvalým dohľadom učiteľa.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si učivo určené v obsahu vzdelávania neosvojil. Trvalo má veľmi podstatné nedostatky vo vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností. Medzerovité a nepresné osvojenie vedomostí a zručností žiaka nestačí na riešenie teoretických a praktických úloh. Pri výklade a hodnotení javov nedokáže uplatniť svoje vedomosti ani za pomoci učiteľa. Trvalo má výrazné nedostatky v myslení. Jeho ústny a písomný prejav je celkom nevyhovujúci. Aj grafický prejav je na veľmi nízkej úrovni. Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom učiteľa.

B variant

Stupeň 1 (výborný)

Žiak je prevažne aktívny a samostatný. Ovláda poznatky, pojmy a niektoré zákonitosti určené obsahom vzdelávania. Využíva a rozvíja svoje osobné predpoklady v individuálnych a kolektívnych prejavoch. Jeho ústny a písomný prejav je prevažne správny a výstižný. Grafický prejav je estetický. Žiak aplikuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky v nových úlohách. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je veľmi dobrá.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak je menej aktívny, snaží sa byť samostatný, prevažne ovláda poznatky a pojmy určené obsahom vzdelávania. Iba čiastočne využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný, menej výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Vedomosti a zručnosti aplikuje s čiastočnou pomocou učiteľa. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je dobrá.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak je prevažne pasívny. Poznatky a pojmy určené obsahom vzdelávania ovláda iba čiastočne. Grafický prejav je málo estetický. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti a výstižnosti nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, potrebuje usmernenie svojej práce a pomoc učiteľa. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je uspokojivá.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak je v činnosti pasívny a nesamostatný. Neosvojil si poznatky a pojmy určené obsahom vzdelávania, nedokáže ich využívať. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Úlohy rieši s častými a závažnými chybami. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, svoje minimálne vedomosti a zručnosti aplikuje len pomocou učiteľa. Kvalita výsledkov činnosti žiaka je neuspokojivá.

Variant C

Stupeň 1 (výborný)

Žiak sa snaží byť samostatný, prevažne ovláda poznatky a pojmy určené obsahom vzdelávania. Čiastočne využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave. Jeho ústny, písomný a grafický prejav dosahuje adekvátne výsledky vzhľadom na stupeň postihnutia. Získané poznatky a zručnosti aplikuje v úlohách samostatne alebo čiastočne s pomocou učiteľa.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak je čiastočne samostatný. Poznatky a pojmy určené obsahom vzdelávania ovláda iba čiastočne. Jeho ústny, písomný a grafický prejav vykazuje adekvátne výsledky vzhľadom na stupeň postihnutia. Pri používaní poznatkov potrebuje usmernenie svojej práce a pomoc učiteľa.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak je v činnosti pasívny a nesamostatný. Nedokáže si osvojiť poznatky a pojmy požadované obsahom vzdelávania. Svoje minimálne vedomosti a zručnosti aplikuje len s pomocou učiteľa. Jeho ústny, grafický a písomný prejav je adekvátny vzhľadom na stupeň postihnutia.

Stupeň 4 (dostatočný)

Známku štyri nahrádza slovo absolvoval. Ide o žiaka, ktorý sa na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval. /Sem patria všetky deti, ktoré sú na vyučovaní len fyzicky, najviac postihnutí vozičkári/.

Hodnotenie zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov je nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého VVP. Vnútorňý systém kontroly sa zameriava hlavne na celkový priebeh VVP, na dodržiavanie a plnenie plánov predmetových komisií a metodických združení, tematických výchovno-vzdelávacích plánov, na využitie didaktickej techniky na vyučovaní, hodnotenie žiakov počas vyučovania s uplatnením sebahodnotenia a povzbudenia žiaka, uplatňovanie didaktických zásad a špeciálno - pedagogického prístupu ku žiakovi, jeho usmernenie, individuálny prístup, štruktúru vyučovacej hodiny alebo celku, riešenie žiackych problémov, dodržiavanie ozdravných opatrení, využívanie rôznych metód a foriem práce, prejaveneý záujem o ďalšie vzdelávanie, mimoškolskú činnosť a prípravu žiakov na školské súťaže, vystúpenia či reprezentáciu školy.

Škola má vypracované kritériá hodnotenia zamestnancov, ktoré sú súčasťou pracovného poriadku školy. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia je založený na bodovom hodnotení, pričom sa využijú metódy:

- a) pozorovanie a hospitácie, rozhovor s učiteľom, výsledky žiakov, ich prospech,
- b) úspech a účasť na žiackych súťažiach, prehliadkach, výsledky rediagnostiky, tvorba nových učebných pomôcok a didaktických materiálov,
- c) plnenie úloh vyplývajúcich z náplne práce, hodnotenie priamym nadriadeným, účasť na projektových aktivitách, hodnotenie zamestnanca v oblasti ďalšieho vzdelávania.

Body sa pridelujú na základe: samostatnosti, dôslednosti, pripravenosti na hodiny, iniciatívy a tvorivosti, ochote spolupracovať, lojalite ku škole a k vykonávanej práci, dodržiavania školskej legislatívy, dodržiavania bezpečnosti na vyučovaní a dodržiavania vnútorných predpisov školy.

U nepedagogických zamestnancov sa bodové hodnotenie prideluje na základe: pracovnej výkonnosti, odbornej spôsobilosti a zručnosti, dôslednosti, načas plnených úloh, ochote spolupracovať, iniciatívy a vylepšovaní pracovného prostredia, zapájania sa do školských akcií, vzťahu a pozornosti voči postihnutému žiakovi, spoľahlivosti, dodržiavania bezpečnostných zásad a pracovnej disciplíny.

Hodnotenie školy

Na zistenie úrovne stavu školy a spokojnosti rodičov a žiakov využívame pravidelné stretnutia s rodičmi na Dňoch otvorených dverí, na rodičovských stretnutiach, triednických rodičovských stretnutiach, zasadnutiach riaditeľa školy s členmi výboru Občianskeho rodičovského združenia školy a na neoficiálnych stretnutiach rodičov s pedagogickými zamestnancami v rámci školských a mimoškolských akcií.

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako deti zvládajú požiadavky na ne kladené, a aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú stanovené v Školskom vzdelávacom programe. Hodnotenie je zamerané na :

- a) ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v Školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- b) posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú vo Vzdelávacom programe pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie,
- c) oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých dosahuje slabšie výsledky včítane návrhov a opatrení.

Pravidelne monitorujeme:

- Podmienky na vzdelanie.
- Vzájomnú spoluprácu pedagógov.
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi.
- Prostredie - klímu školy.
- Priebeh vzdelávania - vyučovací proces - výchovný proces - metódy a formy práce.
- Materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Úroveň výsledkov školy.
- Úroveň poskytovania špeciálnych služieb (fyzioterapeutická starostlivosť, hipoterapia, canisterapia, hydroterapia a pod.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Kontinuálnym vzdelávaním zabezpečujeme u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí. V našej škole ho vnímame ako prirodzenú súčasť celoživotného vzdelávania. Cieľom kontinuálneho vzdelávania je udržiavanie, obnovovanie, zdokonaľovanie a dopĺňanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti. Optimálne nastavené požiadavky na kontinuálne vzdelávanie môžu škole na jednej strane pomôcť napredovať v oblasti využívania moderných aktivizujúcich metód vo výchove a vzdelávaní zdravotne znevýhodnených detí a žiakov a na druhej zabezpečiť odborný rast pedagogických a odborných zamestnancov ŠZŠ a ŠMŠ ul. J. Vojsaššáka 13 v Žiline.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie vyplývajú zo zaradenia pedagogických a odborných zamestnancov do jednotlivých kariérnych stupňov. Dominantnou úlohou našej školy je v prvom rade rešpektovanie záujmov školy, možností školy a nakoniec záujmy jednotlivých zamestnancov.

Základné okruhy požiadaviek na kontinuálne vzdelávanie v podmienkach ŠZŠ a ŠMŠ ul. J. Vojsaššáka 13 v Žiline:

1. Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií:
 - výchovný poradca,
 - vedúci predmetových komisii,
 - vzdelávania podľa aktuálnych potrieb školy.
2. Príprava odborných zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií.
3. Príprava pedagogických zamestnancov zameraná na operabilitu a získanie kľúčových kompetencií pri práci s modernými učebnými a didaktickými prostriedkami a pomôckami – modernizácia vzdelávacieho procesu s podporou IKT.
4. Príprava odborných zamestnancov v oblasti inovatívnych a moderných metód práce v poradenskej činnosti – najmä v oblasti diagnostiky, terapie a rehabilitácie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami.
5. Príprava pedagogických zamestnancov zameraná na získanie nových poznatkov, zručností a kompetencií pri vzdelávaní ťažšie zdravotne postihnutých žiakov.

6. Zhromažďovanie a rozširovanie skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe – funkčné inovačné vzdelávanie vedúcich pedagogických zamestnancov.

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,

- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážene rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka štúdia je 9 rokov. V doložke vysvedčenia uvádzame: Žiak bol vzdelávaný podľa variantu A.

Spôsob ukončenia štúdia:

- Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie.
- Ukončenie povinnej školskej dochádzky v 16. tom roku veku žiaka.

Doklad o dosiahnutom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou:

- Žiak získal primárny stupeň vzdelania.
- Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku.

Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,

- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Vyučovanie v špeciálnej základnej škole je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život. Tiež sa venuje starostlivosť ich rozvoju po stránke rozumovej, zmyslovej, emocionálnej, vôľovej, utvára sa charakter žiakov. Vzdelávacie priority školy vychádzajú a rešpektujú vzdelávacie ciele Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

Štátny vzdelávací program / [Školský vzdelávací program](#)

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
	VLASTIVEDA

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník									
		PRIPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7	2	2	2	2					
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2									
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	informatika						1	1	1	1	1
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1						
	fyzika								1	1	1
	chémia										1

	biológia								1	1	1
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3			
	dejepis								1	1	1
	geografia								1	1	1
	občianska náuka								1	1	1
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova						1	1	1	1	1
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4
		1	1	1			1	1	2	2	2
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25
Voliteľné (disponibilné) predmety		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29

Poznámky

Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.

V prípravnom ročníku a v 1. až 4. ročníku vyučovaciu hodinu rozvíjanie komunikačnej schopnosti môžu vyučovať dvaja pedagogickí zamestnanci.

V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.

V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné

vyučovať v dvojhodinových celkoch. Vyučovaci predmet výtvarná výchova je možné je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (SZŠ - variant A) sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov. Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov **so stredným stupňom mentálneho postihnutia** je:

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,
- rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka štúdia je 10 rokov. V doložke vysvedčenia uvádzame: Žiak bol vzdelávaný podľa variantu B.

Spôsob ukončenia štúdia:

- a) Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie.

b) Ukončenie povinnej školskej dochádzky v 16. tom roku veku žiaka.

Doklad o dosiahnutom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou:

a) Žiak získal primárny stupeň vzdelania.

b) Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku.

Primárne vzdelanie pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia –variant B, absolventi môžu pokračovať v praktickej škole, prípadne odbornom učilišti.

Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu,
- je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

Štátny vzdelávací program / Školský vzdelávací program

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ
	SCHOPNOSTI

	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											
		PRIPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1	1				
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	informatika								1	1	1	1	
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova						1	1	1	1	1	1	

Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Základ		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22
Voliteľné (disponibilné) predmety		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26

Poznámky

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
- Vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
- V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom žiakov 6 spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá podľa možností a potrieb. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov.
- V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá podľa možností a potrieb
- Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Na zabezpečení vzdelávacích potrieb žiaka so stredným mentálnym postihnutím počas vyučovania participuje aj asistent učiteľa.

Pri hodnotení žiaka postupujeme podľa Metodického pokynu č.19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

- Dostatok času v dennom režime venujeme jednotlivým zložkám tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- optimálny režim výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vekovými možnosťami, špeciálnymi potrebami žiakov, zohľadnením dochádzajúcich žiakov v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,
- optimálny režim života školy zabezpečujeme v súlade s potrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavaním hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),
- podľa platnej legislatívy uplatňujeme metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese, spôsob delenia tried, zlučovanie žiakov z rôznych ročníkov.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní realizujeme optimálnou štruktúrou práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodným režimom vyučovania s ohľadom na vek žiakov.

V prvom až štvrtom ročníku vyučujeme v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom až desiatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Vzdelávací program pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom primárneho vzdelávania **žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia** v podmienkach školy je:

- umožniť žiakovi spoznávať svoje vlastné rozvojové možnosti, postupovať pri jeho vzdelávaní podľa vlastných schopností, individuálnym tempom,
- prispievať k maximálnemu rozvoju osobnosti žiaka, primerane k jeho schopnostiam a predpokladom,
- pripraviť žiaka na bežný život primerane k jeho schopnostiam.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Dĺžka štúdia, spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.

Dĺžka štúdia je 10 rokov (aj s prípravným ročníkom). V doložke vysvedčenia uvádzame: Žiak bol vzdelávaný podľa individuálnych vzdelávacích plánov, podľa variantu C.

Spôsob ukončenia štúdia:

- a) Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie.
- b) Ukončenie povinnej školskej dochádzky v 16. tom roku veku žiaka.

Doklad o dosiahnutom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou:

- a) Žiak získal primárny stupeň vzdelania.

b) Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku.

Profil absolventa

Absolvent by mal dosiahnuť čo najširší a najrozsiahlejší záber v jednotlivých oblastiach podľa jeho individuálnych psychických a fyzických možností a schopností. Čiastočne až úplne samostatne vykonávať sebaobslužné činnosti (signalizovať potrebu, hygienické návyky, spolupracovať pri obliekaní a vyzliekaní, stolovanie,...).

Mať vybudované sociálne vzťahy v užšom (trieda, škola, učitelia, asistenti, spolužiaci atď.) a širšom (mimo zariadenia školy) sociálnom prostredí.

Úroveň vedomostí je ovplyvnená individuálnymi možnosťami a schopnosťami žiaka (intelekt, pridružené postihnutia,...).

Absolvent na základe výsledkov svojich individuálnych schopností sa môže zaradiť do praktickej školy (podľa možností a schopností jednotlivcov) .

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia** disponuje v rámci svojich schopností týmito kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou, písomnou formou podľa svojich schopností, adekvátne stupňu postihnutia,
- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorenému slovu (textu),
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,
- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,
- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií s pomocou učiteľa,
- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov,
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga sa ich pokúša riešiť,
- uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Štátny vzdelávací program / [Školský vzdelávací program](#)

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH

	ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ	VECNE UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	ZDRAVOTNÁ TELESNÁ VÝCHOVA

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov.

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	informatika								0,5	0,5	0,5	0,5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Človek a hodnoty	Etická výchova/nábože nská výchova						1	1	1	1	1	1

Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
		1	1	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Základ		18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17
Voliteľné (disponibilné) predmety		2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

Poznámky

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Člení sa na vzdelávaciu a relaxačnú časť. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy.
- Vyučovacie predmety s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne je možné vyučovať ako jednohodinové každý druhý týždeň alebo ich spojiť do blokového vyučovania.
- Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
- Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
- Vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu zdravotná telesná výchova je možné deliť na skupiny s maximálnym počtom v skupine 8 žiakov. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Skupina zdravotnej telesnej výchovy sa zriadi pri počte najmenej štyroch žiakov.

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa vzdelávajú podľa **individuálnych vzdelávacích programov**. Pri organizácii vyučovania sa odporúča predovšetkým blokovo vyučovanie. Vyučovanie sa člení na vzdelávaciu a relaxačnú časť.

V prípade, že žiak zvládol obsah vzdelávania a splnil kritéria na prijatie do špeciálnej základnej školy - variant B, môže tam byť preradený.

Žiakovi s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytujú individuálnu alebo skupinovú logopedickú intervenciu školský logopéd.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa na výchovno-vzdelávacom procese podieľa aj asistent učiteľa.

Pri vypracovávaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

Pri hodnotení postupujeme podľa metodického pokynu č.19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia: Žiak bol vzdelávaný podľa individuálnych vzdelávacích plánov, podľa variantu C.

Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Organizácia vyučovania je individualizovaná, to znamená, že prihliadame na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením a teda vyučovanie sa člení do kratších časových celkov so zaraďovaním častejších prestávok.

Formy organizácie výchovy a vzdelávania:

- dennou formou (v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni),
- formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania je rozvíjať kľúčové spôsobilosti **žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím** na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom cieľov uvedených vo vzdelávacom programe pre žiakov s mentálnym postihnutím s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím podľa príslušnej legislatívy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Absolventi vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím môžu pokračovať v praktickej škole a získať nižšie stredné vzdelanie.

Dĺžka štúdia je 10 rokov (aj s prípravným ročníkom). V doložke vysvedčenia uvádzame: Žiak bol vzdelávaný podľa individuálnych vzdelávacích plánov, podľa variantu C.

Spôsob ukončenia štúdia:

- c) Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu žiak získa primárne vzdelanie.

d) Ukončenie povinnej školskej dochádzky v 16. tom roku veku žiaka.

Doklad o dosiahnutom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou:

c) Žiak získal primárny stupeň vzdelania.

d) Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku.

Profil absolventa

Absolvent programu primárneho stupňa vzdelania pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím má osvojené kľúčové kompetencie (spôsobilosti) vyplývajúce zo vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím príslušného variantu s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií príslušných vzdelávacích programov pre žiakov s ľahkým, so stredným a ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím nie sú vypracované vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov.

Individuálne schopnosti jednotlivých žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným postihnutím

Rámcový učebný plán

Žiaci s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím postupujú podľa rámcových učebných plánov pre žiakov s ľahkým, stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským.

Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý plán.

Organizácia vyučovania prebieha formou blokového vyučovania. V rámci vyučovania sa využívajú terapie: fyzioterapia, masáže, muzikoterapia, canisterapia, hipoterapia, biblioterapia, snoezelen a pod.

Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov:

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania platnej legislatívy a s príslušným štátnym vzdelávacím programom a vzdelávacím programom pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Do školského vzdelávacieho programu je možné zaradiť pre viacnásobne postihnutých žiakov v kombinácii s mentálnym postihnutím len tie špecifické vyučovacie predmety, ktoré daní žiaci potrebujú.

- pre žiakov s mentálnym a sluchovým postihnutím sa môžu zaradiť predmety: komunikačné zručnosti, individuálna logopedická intervencia, slovenský posunkový jazyk, dramatická výchova, rytmicko-pohybová výchova, sluchová výchova a pod.,
- pre žiakov s mentálnym a zrakovým postihnutím sa môžu zaradiť predmety: individuálne tyflopédické cvičenia, priestorová orientácia a pohybová výchova a pod.,

- pre žiakov s mentálnym a telesným postihnutím sa môžu zaradiť predmety: zdravotná telesná výchova, rozvíjanie pohybových zručností, rehabilitácia a pod.,
- pre žiakov s mentálnym postihnutím a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatické poruchy reči) sa môžu zriadiť predmety: rozvíjanie komunikačných schopností, individuálna logopedická intervencia a v rámci nich alternatívna a augmentatívna komunikácia a pod.,
- pre žiakov s mentálnym postihnutím a poruchami správania sa môžu zaradiť predmety: pohybová výchova, terapeutické a korektívne cvičenia a pod.,
- pre žiakov s mentálnym postihnutím a poruchami aktivity a pozornosti sa môžu zaradiť predmety: pohybová výchova, terapeutické a korektívne cvičenia a pod.

Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie i podľa odporúčaní zariadenia výchovného poradenstva (zo záverov správ psychologického a špeciálno-pedagogických vyšetrenia).

Mentálne postihnutie je zvyčajne najvýraznejším príznakom v celom klinickom obraze viacnásobného postihnutia, preto je podmieňujúcim prvkom celého výchovno-vzdelávacieho procesu.

Žiak s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vytvárame s prihliadnutím na súčasný stav žiaka a podľa jeho individuálnych možností a schopností. V závislosti od jeho individuálnych schopností je možné individuálny vzdelávací program tvoriť podľa obsahu vzdelávania aj z rôznych variantov školy pre žiaka s mentálnym postihnutím, s prihliadnutím na ďalšie prítomné postihnutia.

Individuálny vzdelávací program žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy,
- modifikáciu obsahu vzdelávania,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Individuálny vzdelávací program vypracováva špeciálny pedagóg, prípadne podľa potreby s ďalšími odbornými pracovníkmi.

Individuálny vzdelávací program podpisuje spravidla riaditeľ školy, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Individuálny vzdelávací program sa môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými odborníkmi a zákonným zástupcom žiaka.

V triede pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pracujú spravidla dvaja špeciálni pedagógovia alebo učiteľ a asistent učiteľa (najvhodnejšie pedagóg mentálne postihnutých a pedagóg sluchovo, zrakovo alebo telesne postihnutých alebo logopéd.)

Vyučovanie žiakov s viacnásobným postihnutím sa môže realizovať v blokoch. V zmysle platnej legislatívy plnenie povinnej školskej dochádzky sa žiakovi skončilo, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania alebo dňom 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16. rok veku.

Žiakovi s ťažkým zdravotným postihnutím môže riaditeľ školy umožniť vzdelávanie až do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18. rok veku.

Podmienkou prijatia žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím do špeciálnej školy je psychologická a špeciálnopedagogická diagnostika v centre špeciálnopedagogického poradenstva. V prípade potreby sa vyžaduje aj odborná lekárska diagnostika (neuroológ, psychiater, foniater, ORL, oftalmológ, ortopéd a pod.).

O prijatí dieťaťa do školy rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (CŠPP), vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Riaditeľ školy je povinný informovať pri prvom kontakte rodičov o podmienkach prijatia (písomná žiadosť rodiča, správy z odborných vyšetrení z príslušného poradenského zariadenia, spolupráca so školským špeciálnym pedagógom).

Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Pri organizácii podmienok v jednotlivých formách vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je potrebné postupovať individuálne podľa výsledkov špeciálnopedagogickej a inej odbornej diagnostiky a v spolupráci s rodičmi (resp. zákonnými zástupcami).

Počet žiakov v triede je daný v zmysle platnej legislatívy:

- najnižší počet žiakov s viacnásobným postihnutím v triede sú 4 žiaci,
- najvyšší počet žiakov s mentálnym postihnutím ľahkého stupňa v kombinácii s iným postihnutím v prípravnom až piatom ročníku v triede je 6, v šiestom až v desiatom ročníku 8 žiakov,
- najvyšší počet žiakov s mentálnym postihnutím stredného a ťažkého alebo hlbokého stupňa v prípravnom až piatom ročníku je 5, v šiestom až desiatom ročníku 6 žiakov.

Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Okrem vybavenia školy uvedeného v štátnom vzdelávacom programe pre primárne vzdelávanie je potrebné vytvárať:

- učebne (triedy) vybavené viacúčelovým nastaviteľným (rastúcim) nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania,
- učebne pre jednotlivé vzdelávacie oblasti (predmety) vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi,
- učebne pre informatickú výchovu vybavenú počítačmi s príslušným programovým vybavením a prídavnými zariadeniami,

- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním,
- priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory pre uloženie pomôcok,
- knižnica pre žiakov a učiteľov,
- priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie, s pomôckami pre relaxáciu.

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je potrebné zabezpečiť špeciálne učebné pomôcky, učebnice a pracovné zošity.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušnom vzdelávacom programe a vzdelávacom programe pre žiakov s mentálnym postihnutím. Pri vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím je potrebné vytvoriť vhodnú štruktúru práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek a postihnutie žiakov. Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje s týmito odchýlkami:

- a) pri kúpaní a pri plaveckom výcviku je v jednej skupine najviac päť žiakov,
- b) pri lyžiarskom výcviku má jeden inštruktor v skupine najviac osem žiakov,
- c) počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede, ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede, riaditeľ školy zabezpečí účasť ďalšej poučenej plnoletej osoby.